

بسم الله الرحمن الرحيم
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی بزم

الگوی طرح درس (Course Plan)

عنوان درس	اصول و فنون مامایی	نیمسال تحصیلی	نیمسال اول سال تحصیلی ۹۸-۹۹
دانشکده	پرستاری و مامایی	گروه آموزشی	مامایی
تعداد دانشجویان	۱۶ نفر	تعداد واحد	۲ واحد (۱ واحد تئوری، ۱ واحد عملی)
رشته تحصیلی	مامایی	مقطع	کارشناسی پیوسته
پیش نیاز	ندارد	نام مدرس	محمودی
آدرس ایمیل مدرس	mahmodi2020@yahoo.com	شماره تماس مدرس	۰۳۴-۴۴۲۱۷۳۷۸
محل تشکیل کلاس	دانشکده پرستاری و مامایی	روز تشکیل کلاس	سه شنبه
تعداد جلسات	۱۷ جلسه	ساعت تشکیل کلاس	۸-۱۰

○ هدف کلی درس:

- آشنایی با اصول و فنون کلی مراقبت از بیمار براساس نیازهای جسمانی، روانی و اجتماعی
- آشنایی با محیط، مقررات، وسایل و روش کار در اتاق عمل و زایمان

— اهداف اختصاصی درس (بخش تئوری، بخش عملی):

الف) در بخش 1 واحد تئوری:

- مامایی، ماما، صفات و مسئولیت های ماما را شرح دهند.
- محیط های کاری ما ما را تعریف نمایند.
- نحوه پذیرش، انتقال و ترخیص بیماران را توضیح دهند.
- نکات مهم در رابطه با پرونده بیماران و ثبت گزارشان را تشریح نمایند.
- علائم حیاتی و عوامل موثر بر آنها را توضیح دهند.
- نحوه مراقبت از بیماران مبتلا به تب و هیپوترمی را شرح دهند.
- محل های مهم بررسی درجه حرارت بدن و نبض را نام ببرند.
- انواع مختلف دماسنج ها را تشریح نمایند.
- علت و اهمیت مراقبتهای عمومی از بیماران را توضیح دهند.

- مفهوم درد، انواع درد، عوامل موثر بر درد و روشهای مختلف تسکین درد را شرح دهند.
- مفهوم خواب، عوامل موثر بر خواب و اختلالات مربوط به خواب را تعریف نماید.
- انواع دستورات پزشکی مربوط به استراحت بیماران را تعریف نمایند.
- مفهوم تغذیه، انواع مختلف رژیمهای غذایی در بیماران و روشهای مختلف تغذیه بیماران را توضیح دهند.
- گاوژ، لاواژ، تغذیه وریدی و انواع آنرا تعریف نمایند.
- اختلالات مهم سیستم ادراری و گوارشی و عوامل موثر بر عملکرد دفع ادرار و مدفوع را شرح دهند.
- عفونت و زنجیره عفونت، جداسازی و انواع روشهای ضد عفونی و استریل کردن وسایل را شرح دهند.
- انواع وسایل موجود در اتاق عمل و زایمان را نام ببرند.
- مراقبتهای مهم مربوط به قبل، حین و پس از جراحی را شرح دهند.
- دارو، انواع دارو، انواع دستورات دارویی را تعریف کنند.
- اختصارات متداول در دارو شناسی، نحوه محاسبه دوز دارو و قوانین نگهداری دارو ها را بیان نمایند.
- مراقبتهای مربوط به اکسیژن درمانی و انتقال خون را شرح دهند.
- انواع زخم و مراقبتهای مربوط به زخم را شرح دهند.
- علائم عفونت زخم را لیست نماید.
- رنجیره عفونت و عوامل موثر بر ایجاد عفونت را شرح دهد.
- در مورد دفاع بدن در مقابل عفونت توضیح دهد.
- روش های پیشگیری و کنترل عفونت را شرح دهد.
- تعریف مجزا سازی و ایزولاسیون را شرح دهد.
- در مورد عفونتهای بیمارستانی توضیح دهد.
- روشهای گندزدایی طبی و جراحی را نام ببرد و تعریف نماید.
- در مورد شستن دست به روش طبی و جراحی توضیح دهد.
- در مورد هدف پوشیدن گان - ماسک و دستکش را شرح دهد.
- در مورد اهمیت گندزدایی در اتاق عمل و زایمان توضیح هد.

ب) در بخش ۱ واحد عملی

- انواع پنس ها و نخ های جراحی و سوزن های بخیه را نشان دهد.
- با رعایت نکات استریل و کمترین خطا بتواند یک زخم باز را سوچور نماید.
- نحوه پرپ و درپ را اجرا کند.
- پوزیشن های مربوط به انواع جراحی های زنان را بر روی ماکت نشان دهد.
- روش صحیح اسکراب کردن دست ها را نمایش دهد.
- روش صحیح خشک کردن دست ها را نشان دهد.
- پوشیدن دستکش استریل را به روش صحیح (باز و بسته) اجرا کند.
- پوشیدن گان استریل را به روش صحیح اجرا کند.
- طرز گذاشتن و برداشتن وسایل استریل را عملاً اجرا کند.
- نکات قابل توجه در تمیز کردن زخم را عملاً اجرا کند.

- به روش اصولی پگ پانسمان تهیه نماید.
- نحوه انجام انواع پانسمان را اجرا کند.
- طریقه تعویض پانسمان زخم تمیز و آلوده را انجام دهد.
- برداشتن بخیه را بصورت عملی اجرا کند.
- شیوه شناسایی بیمار را شرح دهد.
- دستورات پزشکی و کاردکس را اجرا کند.
- محل های صحیح تزریق عضلانی، زیرجلدی، داخل جلدی را روی ماکت نشان دهد.
- تزریق عضلانی، زیر جلدی، داخل جلدی را با روش صحیح انجام دهد.
- نحوه صحیح انجام کاتتریزاسیون وریدی (از طریق scalp vein، آنژیوکت) را نمایش دهد.
- داروها را به روش صحیح آماده کند.
- انواع سرمهای داخل وریدی را نام برده و در مورد آن توضیح دهد.
- تزریق وریدی دارو از طریق میکروست و آنژیوکت را اجرا کند.
- روشهای صحیح اکسیژن درمانی از طریق ماسک، سوند بینی و کانولا را نمایش دهد.
- ساکشن دهانی - حلقی و بینی حلقی و تراکئوستومی را بطور صحیح انجام دهد.
- وارد کردن سوند بینی - معده ای و لاواژ را به طور صحیح انجام دهد.
- راه های کسب اطمینان از قرار گرفتن لوله بینی - معده ای در جای مناسب را به طور صحیح انجام دهد.
- سوند بینی - معده ای را به طور صحیح خارج نماید.
- برای یک بیمار فرضی برگه جذب و دفع مایعات را کامل نماید.
- انواع سوندهای ادراری را نام ببرد و با هم مقایسه نماید.
- نحوه صحیح انجام کاتتریزاسیون ادراری (موقت و دائم) را نمایش دهد.
- سوند فولی را به طرز صحیح خارج نماید.
- تنقیه را به طرز صحیح و با کمترین خطا انجام دهد.
- نکات قابل توجه در بهداشت فردی (شستشوی دهان، حمام در تخت، ماساژ پشت) را بطور عملی اجرا کند.
- طریقه استفاده از کمپرس گرم و کیف یخ را اجرا کند.
- فشار خون، نبض، تنفس و درجه حرارت را به روش صحیح اندازه گیری کند.
- V/S را در پرونده ثبت نماید.

○ منابع اصلی درس (عنوان کتاب، نام نویسنده، سال و محل انتشار، نام ناشر، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس در صورتی که مطالعه همه کتاب یا همه مجلدات آن به عنوان منبع ضروری نباشد)

- اصول و فنون پرستاری پوتر و پری. سالمی صدیقه. نجفی طاهره. ۱۳۹۳ تهران. نشر جامعه نگر.
- اصول و فنون مامایی و روش کار در اتاق عمل. شمسی، مهری. کشاورز، مریم. ۱۳۹۲ تهران. اندیشه رفیع.
- اصول و فنون مامایی و روش کار در اتاق عمل و زایمان. تدکری، زهرا. موحدپور. آسیه. ۱۳۹۳. نشر سالمی.

Basic nursing. Potter, Patricia A. Perry, Ann G.. Philadelphia: W.B. Saunders Co.
Taylor Catherine ,Potter Patricia A.Pery Am G Fundamont als of nursing,Second,Elsev.

○ روش های تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، نمایش، بحث گروهی CBL

○ امکانات آموزشی بخش

اسلاید پرزکتور، ویدئو پرزکتور، کامپیوتر، وایت بورد

○ تکالیف دانشجویان:

مشارکت در بحث علمی

انجام فعالیت عملی

○ نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

الف) در طول دوره کوئیز، تکالیف، امتحان میان ترم:

پایان ترم (۶۰٪)

فعالیت عملی (۳۰٪)

تکالیف داده شده و کوئیزها (۱۰٪)

ب) پایان دوره: کوئیزها و آزمون پایان ترم و فعالیت عملی

○ سیاست مسوول دوره در مورد برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو در کلاس درس:

○ طبق قوانین آموزشی می باشد.

جدول زمان بندی ارائه درس: اصول و فنون مامایی					
نیمسال: اول ۹۸-۹۷					
ردیف	نوبت جلسه کلاس	ساعت	عنوان	مدرس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس
1	جلسه اول	۸-۱۰	سلامت و بیماری، نیازهای اساسی بشر، آشنایی با مفاهیم درد، مهارت در ارتباطات بالینی (تئوری)	محمودی	حضور به موقع در کلاس
2	جلسه دوم	۸-۱۰	شناخت بیمارستان و چارت سازمانی، پذیرش، انتقال و ترخیص، محیط بیمار، گزارش نویسی، کنترل عفونت، نشانه های حیاتی (تئوری)	محمودی	مطالعه مطالب جلسات قبل
3	جلسه سوم	۸-۱۰	بهداشت پوست و مو، اصول مکانیک بدن، پوزیشن ها تغذیه، فرایند پرستاری، دفع روده ای و ادراری (تئوری)	محمودی	مطالعه مطالب جلسات قبل و کوئیز
4	جلسه چهارم	۸-۱۰	آشنایی با حرفه مامایی، تعریف ماما و مسئولیت ها، تعریف بارداری و زن باردار، اصطلاحات مامایی، محیط کار ماما (تئوری)	محمودی	مطالعه مطالب جلسات قبل
5	جلسه پنجم	۸-۱۰	کاربرد سرما و گرما، اکسیژن تراپی، دارو درمانی، تزریقات، ترانسفوزیون، مراقبت قبل و بعد از اعمال جراحی (تئوری)	محمودی	مطالعه مطالب جلسات قبل
6	جلسه ششم	۸-۱۰	علائم حیاتی (عملی)	محمودی	مطالعه مطالب جلسات قبل و فعالیت عملی
7	جلسه هفتم	۸-۱۰	رژیم های درمانی (گاواژ و لاواژ)، سونداژ (عملی)	محمودی	مطالعه مطالب جلسات قبل و فعالیت عملی
8	جلسه هشتم	۸-۱۰	بهداشت و ایمنی در کار، استریلیزاسیون، مینی پرپ و شیو، پرپ و درپ، انما در لیبر (تئوری)	محمودی	مطالعه مطالب جلسات قبل
9	جلسه نهم	۸-۱۰	حمام و شستوی ولو، اصول حرکتی زن باردار، نظافت دست ها، پوشیدن گان و دستکش (تئوری)	محمودی	مطالعه مطالب جلسات قبل و کوئیز
10	جلسه دهم	۸-۱۰	تزریقات و ترانسفوزیون (عملی)	محمودی	مطالعه مطالب جلسات قبل و

فعالیت عملی					
	محمودی	اکسیژن تراپی، ساکشن، دارو درمانی (عملی)	۸-۱۰	جلسه یازدهم	11
مطالعه مطالب جلسات قبل	محمودی	پوشش دادن با شان در حین معاینه زنان و زایمان، مهارت های ماما در امور مربوط به نوزاد، آشنایی با ابزار، آشنایی با مفاهیم جراحی زنان، آشنایی با اتاق عمل (تئوری)	۸-۱۰	جلسه دوازدهم	12
مطالعه مطالب جلسات قبل	محمودی	آشنایی با وسایل اتاق عمل، آشنایی با ست های اتاق عمل، آشنایی با اصول ضد عفونی اتاق عمل، روش صحیح حفظ نمونه در اعمال جراحی و پوزیشن های جراحی، پرپ و درپ (تئوری)	۸-۱۰	جلسه سیزدهم	13
مطالعه مطالب جلسات قبل و فعالیت عملی	محمودی	انما، پرپ و درپ، پوشیدن گان و دستکش (عملی)	۸-۱۰	جلسه چهاردهم	14
مطالعه مطالب جلسات قبل و فعالیت عملی	محمودی	اصول حرکتی: انتقال و پوزیشن ها (عملی)	۸-۱۰	جلسه پانزدهم	15
مطالعه مطالب جلسات قبل و فعالیت عملی	محمودی	آشنایی با وسایل جراحی و ست های اتاق عمل (عملی)	۸-۱۰	جلسه شانزدهم	16
مطالعه مطالب جلسات قبل و فعالیت عملی	محمودی	مرور (عملی)	۸-۱۰	جلسه هفدهم	17

○ تاریخ امتحان پایان ترم: طبق برنامه آموزش

○ سایر تذکر های مهم برای دانشجویان:

حضور به موقع در کلاس درس - شرکت فعالانه در کلاس - پاسخ به سئوالات شفاهی مطرح شده در کلاس درس - ارائه تکلیف - انجام فعالیت

عملی - حضور به موقع در امتحان پایان ترم